

לקחה מזב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות "מזב" בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעדיכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת שופטים התשס"ז

7:35	הדלקת נרות שבת ניו יורק
9:03	מוצאי שבת
8:58	סוק"ש מג"א
9:34	סוק"ש גר"א
1:00	חצות

שהשיגוהו בחושיהם, והוא אצלנו סיפור דברים, שאין אנו יודעים אלא מה ששמענו מהם, ולפיכך צוה השי"ת שיהיו העדים ממונין על הענין, וזהו ענין נאה. (פיהמ"ש להרמב"ם)

"ובערת הרע מקרבך" (ז, יז)
 שמעתי בזה דבר נפלא, כי מי שמצוי בסביבתו עוברי עבירה, ורואה אותם תמיד במעשיהם החטאים, מתרגל הוא בזה, ושוב אין הדבר חמור אצלו כ"כ, ולזה אמר הכתוב "ובערת הרע מקרבך", ומכוון בזה מה שיד העדים תהיה בהם בראשונה, כי העדים אשר ראו את החטא, נסתגלו בנפשם לזה החטא, ועליהם לסקול את החוטא כדי שישרישו בלבותם את חומרת החטא. לכן נאמר בפסוק לעדים שהם יסקלו, ואז "ובערת הרע מקרבך", מקרב העדים, דלאחר שראו שעוברים עבירה חמורה, הוקל אצלם חומר החטא, ולכן נצטוו שבידיהם יסקלו ויבערו בזה הרע מקרבם. ודבר זה יסוד גדול למצויים בין מחללי שבת, ותדיר רואים אותם חוטאים ואינם נענשים, שראוי לשנן שדינם כעכו"ם, וחומרת העבירה שהיא בסקילה, כדי שלא ישפיע עליהם להקל ח"ו בחומר האיסור. (טעם ודעת)

"לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלקיך" (טז, כא)
 אף אחרי שמגיעים למדרגה גדולה שכזו שבונים מזבח לה' אלוקים, מצויים אנו שלא לטע אשירה. ומכאן, שאפילו הגיע האדם למדרגה נעלה, עליו להתבונן יפה ולהזהר שלא תצמח אשירה בסמוך לו.

פסוק
 ובגמ' סנהדרין (דף ז') אמרו "זה המעמיד דין שאינו הגון", והא דהמשילו דין שאינו הגון לאשירה יש לבאר, דהנה סתם עבודה זרה ניכרת לכל אדם וכל מי שרואה הפסל וכד' יודע ומכיר שהנה עבודה זרה לפניו. משא"כ אשרה שכלפי חוץ הוא עץ יפה ורעון, ורק בפנימיותו הוא עבודה זרה, וכן הוא גם כן הדין שאינו הגון שכלפי חוץ אי אפשר להכיר בו. (הגר"ח מברסק)

פסוק
 גם האחרונים ניסו לבאר איש לפי דרכו, את הרעיון הטמון בפסוק זה. עץ, אומר המשך חכמה, מסמל את הגידול והתוספת. דברים אלו זקוקים למזון על מנת שיגדלו. מזבח לעומתו מסמל את היציבות ואי השתנות ואם מצאנו שאבן גודלת אין זה

משפט צדק, ו"לא תטה משפט", אז אתה עושה שתי צדקות, אחד עם הזכאי ואחת עם החייב, וזהו "צדק צדק תרדוף וגו'". (עבודת הצדקה)

פסוק
 בשם הרב הק' מפשיסחא היהודי ז"ל, להיות רדיפת הצדק, בצדק, לא בשקר, ודפח"ח. (שפת אמת)

"צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ" (טז, כ)
 יש לבאר את כפלות המילה "צדק" על פי הגמ' במסכת פסחים (דף ח') האומרת: "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני וכד' הרי זה צדיק גמור". והקשו בתוסי' הא אסור לעשות מצוה על מנת לקבל פרס: אבל באמת לא קשה כי רק את עיקר המצוה אסור לעשות ע"מ לקבל פרס, אבל

אם כבר קיים האדם את המצוה כדינה, ונותן יותר על מה שמחוייב עוד סלע אחד בשביל שיחיה בנו הרי הוא צדיק גמור. וזהו שאומר הכתוב "צדק צדק תרדוף" היינו אף אם נתת צדקה כבר פעם אחת – תתן עוד פעם צדקה ואז תרויח שבצדקה השניה "למען תחיה" שתוכל לתת אותה ע"מ שתחיה או יהיה בך. (נחל קדומים להחיד"א)

"לא תטע לך אשרה ולא תקים לך מצבה" (טז, כא-כב)

"לא תזבח לה'.. שור או שה אשר יהיה בו מום" (יז, א)
 גם פסוקים אלו נדרשים על פי אותו רעיון, שאע"פ שמבחינה חיצונית הדברים מרשימים, אבל אין להשתמש בהם מפני מומם החיצוני. ענין אשירה – שהיא לנוי ולהדר והיה מקום לחשוב שנפאר בית אלוקיני ע"י נטיעתם אצל מזבח ה', מ"מ מאסה בה התורה מפני היותה תכסיס לעבודת כוכבים. וענין מצבה – הוא מלשון ניצב. ועומד לפני הקב"ה כעין שויתי ה' לנגדי תמיד. אבל בחטא העגל נפלו ממדרגה זאת. כמו שנאמר "כי לא אעלה בקרבך" ולכן אין להשתמש בה. וענין מום בבחמה אע"פ שהיא גדולה ושמנה ושוויה מרובה, עכ"ז היא נפסלת עקב מום, אע"פ שאינו גורע מערכה, כמו כן אם יהיה דין שיש בו מידה מגונה, אע"פ ששיוי מרובה שהוא עשיר ונאה, מ"מ תעדיף דין בלא מידה מגונה אע"פ שאינו עשיר ונאה כמוהו. (עי"פ הסופרנו)

"יד העדים תחיה בו בראשנה להמיתו" (יז, ז)
 וכבר ידעת שהעדים הם שממיתין בידים, איזו מיתה שתהיה, לפי שאותו הדבר אצלם אמת,

פנינים לפרשה

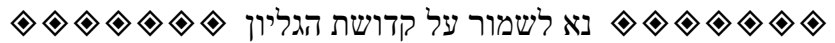
"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך" (טז, יח)
 פרשת ראה מסתיימת בעניני רגלים "שלש פעמים בשנה" האם יש קשר בין הרגלים לעניני מינוי דיינים? עיין בבעל הטורים שעומד על נקודה זאת.

עוד י"ל שבפרשת אמור שהתורה מלמדת את דיני המועדים כלולים שם גם ראש השנה ויום כפור, ופה, בפרשת ראה. הם חסרים ובדרך רמז י"ל כי שופטים – הוא ראש השנה שבן האדם נשפט, ושופטים – הוא יום כפור שע"י חמשת העניינים הוא רודה את עצמו וחוזר בתשובה, ובמועדים אלו אינו צריך לעלות דוקא לירושלים אלא "יתתן לך בכל שעריך". (מאמר מרדכי)

"שפטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק" (טז, יח)
 אפשר לבאר את הפסוק על דרך שאמרו חז"ל במדרש על הפסוק "וארשתוך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים" (הושע ב') שהקב"ה נותן "חסד ורחמים" ואנו נותנים "צדק ומשפט" ובה נכרתת ברית הארוסין בין שני הצדדים, והנה הקב"ה הנחיל לנו בגודל רחמינו רוב חסדיו את הארץ ונתן לנו ערים גדולות ובתים מלאים כל טוב, ולכן עלינו להכניס צדק ומשפט בארץ. שפטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך – זה החסד והרחמים שלו. וגם אתה תתן חלקך – ושפטו את העם משפט צדק. (חתם סופר)

"לא תטה משפט.. ולא תקח שחד" (טז, יט)
 דורשי רשומות אמרו שאחר אותיות "שחד" באות האותיות "תטה" כסדר הא"ב. כלומר אחרי אות ש בא ב' אחרי י בא ה' אחרי ה בא ט. ורמזי זה בזה שאחר שחד יבוא תטה. ויש להוסיף עוד, שהאותיות שקודם "שחד" הם "רגז" וכן "גזר" כי ע"י השוחד יש חס ושלוש רגז ואחר כך גזר ר"ל.

"צדק צדק תרדוף" (טז, כ)
 יובן בהקדים מדרש תנחומא (אות ו') "משפט צדק" – ללמדך שצדקה עם שניהם, עם הזכאי שנוטל את שלו, ועם החייב שמוציאין גזילה מתחת ידו, ע"כ. זהו אומרו "צדק צדק תרדוף", ר"ל, כשאתם שופטים את העם

מתוכה אלא בגלל חומרים שנתוספו ונדבקו אליה.
ענין הקרבנות שנאמר בהם "קרבני לחמיי" היה מקום לטעות בהם חלילה שהקב"ה זקיק למזון המגדל, דומה לאשירה הגודלת וצומחת, והאמת אינו כן כי הקרבנות הם לאדם המקריב, ופועלים עליו פעולה נשגבה להוסיף שלימות ודבקות בהתבוננו כי כל מעשה ההקרבה היה ראוי להיות על נפשו. ולכן נאסרה נטיעת עץ אצל מזבח ה', ולכן לא הוזכר אצל הקרבנות שם א-לוקות, אלא רק שם הוי"ה (סוף מנחות) שלא ניתן פתחון פה למינים, מפני ששם הוי"ה מורה על היותו מהוה וממציא את הכל ואי"כ לא יתכן שהוא מקבל הזנה ותוספת.

"כי תבוא אל הארץ... ואמרת אשימה עלי מלך"

משמעו כאילו רשות היא, כמו "ואמרת אוכלה בשר", והלא מינוי מלך על ישראל מצוה היא מתרי"ג מצוות. ונראה דכיון דהנהגת המדינה תלויה ומשתנה לפי זה, שיש מדינה שאינה יכולה לסבול שלטון מלכותי, ויש אשר בלא מלך הופכת להיות כספניה בלא קברניט, הרי היא אפשר לכוף את המלך על העם באמצעות מצות עשה, שהרי הנהגת הכלל נוגעת לסכנת נפשות שדוחה מצות עשה. אי לזאת, קודם לכל צריכים את הסכמת העם לסבול את עול המלך. אלה מחליטים לפי הנסיון העולה משאר המדינות, ורק אז מצות עשה היא לסנהדרין למנות מלך. היא הנותנת, שבמשך שלוש מאות שנה שהיה המשכן בשילה, לא היה מלך בישראל, משום שלא היתה הסכמת העם לכך.

"שום תשים עליך מלך"

אחר שמצוה היא מן התורה למנות מלך, מדוע הוכיח שמואל הנביא את ישראל על שביקשו "שימה לנו מלך". ברם האמת היא, שמינוי מלך היא אכן מצות התורה, אבל בדומה למצוה של "ויכתב לה ספר כריתות", כי בעת שהאדם צריך לה, הוא מקיים מצוה, אבל מוטב היה שלא יצטרך לה כלל. על זה הוכיח שמואל, על מה שבכלל באו לידי מדרגה זו, שישאלו להם מלך.

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו"

במסכת מכות שנינו: כמה טפשים האנשים שקמים לכבוד ספר התורה ולא קמים לכבוד אדם גדול בתורה. והיה רבי שמואל מסלונים מפרש מאמר זה: וכי מהו ספר-תורה? אינו אלא אותיות התורה שנתנו בדיו על קלף העשוי מעור בהמה. ואם כך הוא הדין באותיות על-גבי עור בהמה, מה צריך להיות דינם של דברי-תורה שנחרתו על לוח לבבו של איש יהודי, לא של בהמה, אלא של יהודי!?

"תמים תהיה עם ה' אלהיך"

עם ה' אלקיך – אומר רבי חיי"א אזולאי – היינו אפילו בהרהור שאין מכיר בו אלא ה', אפילו בלבד לא תהרהר אחרי מדותיו של הקב"ה ותהא תמים.

☆☆☆☆☆

שנינו במסכת ברכות: "מי שאינו יכול לכוון את הרוחות לבו כנגד אביו שבשמים", ומפרש רבי יוסף-יוזל מנובהרדוק: כשאיש אדם יכול לצאת ידי דרישת כל האנשים, שהם בעלי רוחות יכוון שונות, מוטב לו לכוון לרצון בוראו ולצאת ידי חובתו כלפי שמים.

"שום תשים עליך מלך"

שתהא אימתו עליך – כתובות י"ז ויל"ד אמאי אמרו "אימתו", הול"ל שתהא ירא ממנו. ונ"ל, דיש כמה בני אדם אשר עובדים את ה' אבל אינם לשם שמים, כדי שיקרא חסיד, או מפני יראת האדם, או כדי שיקבלו מתנות. אבל המלך כשהוא עובד את השי"ת, אין לחשדו מכל אחת מאלו, כי הוא אינו חפץ במתנות, וגם אינו ירא משום אדם, ובדאי אימתו מהשי"ת הוא בשלימות ובלי שום פנימיות. ולכך שפיר דרשו "שתהא אימתו עליך", ר"ל, כשם שאימת ה' אצלו רק לשי"ש בלי שום פנימיות, כך תהא עליך יראת ה', ר"ל, שגם אתה תעבוד את ה' באופן זה.

"שום תשים עליך מלך"

"מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, דאמר מר שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך." (כתובות יז, א)

☆☆☆☆☆

ואילו "הרב שמחל על כבודו, כבודו מחול (קידושין לב, א), במה חלוקים השניים. אלא, כי מלך אם ימחול על כבודו שוב לא יהיה מלך. כי בעצם כל ישראל ראויים הם למלוכה, רק שהם שמוהו עליהם למלך על ידי שמכבדים אותו, וכבוד זה הוא עצמו המלוכה. נמצא שאם לא יחפוץ בכבוד הזה, ממילא הוא שוה לכל והיה כאחד העם. מה שאין כן חכם שמחל על כבודו, כבודו מחול, היות כי הכבוד מגיע לו בשל מעלתו, ואף שמחל עליו, הרי מעלתו קיימת. כך שממילא, כבוד אף הוא במקומו הראשון עומד, ולא נגרע ממנו בשל מחילתו.

"מפי רבי חיים מוולוז'ין"

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו"

שאלו המפרשים גם תמהו, מדוע פתח בלשון נקבה "והיתה עמו", וסיים בלשון זכר "וקרא בו". הדעת זקנים מבעלי התוספות כתב, שאותו ספר תורה התלוי בזרועו של מלך, לא היה כתוב בו כי אם עשרת הדברות בלבד, ולפי שיש מתיבת "אנכי" עד "רעך" תרי"ג אותיות, כנגד תרי"ג מצוות, קרוי ספר תורה.

לפי זה מה שהמלך היה כותב לו שני ספרי תורה, אחת שמונת בבית גזזיו ואחת שנכנסת ויוצאת עמו (ראה סנהדרין כא, ב), חלוקים היו שני הספרים זה מזה. האחד המונח בבית גזזיו היה שלם, ואילו היוצא עמו לכל מקום היתה בו רק פרשת עשרת הדברות. לפיכך זה האחרון נקרא בתורה בלשון נקבה "והיתה עמו", אחר שאינו אלא פרשה אחת, ופרשה היא לשון נקבה, לא כן הספר המונח בבית גזזיו אשר בו היה קורא, והיה צריך להיות שלם, כדי שיוכל למנות כל התרי"ג מצוות בפירוט, לכן יאה בו השם "ספר", אשר הוא לשון זכר, ולכך נאמר "וקרא בו". (רבי שמואל דוד וולקין)

"וקרא בו כל ימי חייו. לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל"

ביאר "הגדול ממינסק" רבי ירוחם יהודה ליב פרלמן, בדרך צחות. מן הדין הוא שיהא הספר מונח אצל המלך כל ימי חייו, ובכל שעה שיבא דבר משפט לפניו יביט בו וישפוט על פיו. כך ראוי וכך יאות, לבל יסמוך ויבטח בתורתו לפסוק על-פה, רק ישים עיניו בספר פנימה.

או אז יתקיים בו המשך הכתוב "לבלתי רום לבבו מאחיו", להראות גאונותו וחריפותו כי כל רז לא אניס ליה. וכמוהו כן הרב בישראל, אשר הוא כמלך השופט שבימינו, ראוי שיהיו ספריו מונחים אצלו, לעיין בהם ולפסוק על פיהם דוקא, ולא על-פה. (מפי הגדול ממינסק)

"כל ימי חייו"

בספרי – ימי חייו – הימים, כל ימי חייו – הלילות. התורה צריכה שתהא נר לרגליו של מלך ישראל בכל עת ובכל זמן, בין שההצלחה מאירה לו פנים ושלוש בגבולו, לא ישכח את ה' הנותן לו כח לעשות חיל, ובין כשאין שלום במחנהו, וחיי צרות אויבים ומלחמה מבית ומחוץ סובבים אותם, לא ישים אלא בה' מעונו ומבטחו, ומזאת התורה לא ימוש, ובה ימצא ישועתו ועזרתו. והיינו "ימי חייו" הימים, רמז להצלחה באור יומם, "כל ימי חייו" הלילות, רמז לחושך ועתות בצרה, תמיד תהיה התורה עמו, וקרא בו אורחות "כל ימי חייו". (תורת מהרי"א)

"לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל"

י"ל דרך רמז, דהנה ירמיה הנביא (כ"ב ט"ו) אמר ליהויקים מלך יהודה "אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לוי", ובי"מצודות דוד" שם כי וז"ל: יתכן שהיה יהויקים מסגף עצמו במאכל ובמשתה, ועשה הרע בחשבו שהסיגוף יכפר על רעתו, ולזה אמר הלא אביך (יאשיהו) התענג וכו'. והנה כתיב (משלי כ"ב ד') "עקב עונה יראת ה'" שכל מי שהוא עניו נקל לו מאד להיות ירא ה', ואין צריך להכניע גופו בתעניות וסגופים. וזהו "לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל" היינו שלא יאה צריך מתיבת "המצוה" להסיר ימין ושמאל, הה"א שבראש תיבת המצוה שהיא מימין, והה"א שבסוף התיבה שהיא משמאל, ונשאר צום, לא יאה צריך לצום רק אוכל ושותה, וטוב לו בעבודת השי"ת, וק"ל.

"לבלתי רום לבבו מאחיו"

נרמז בכאן בתורה איסור הגאות, כי הכתוב ימנע את המלך מגאות ורוממות הלב, וכ"ש האחרים שאינן ראויים לכך, כי בראוי להתרומם ולהתגדל זיהירו להיות לבבו שפל

"תמים תהיה עם ה' אלהיך"

עם ה' אלקיך – אומר רבי חיי"א אזולאי – היינו אפילו בהרהור שאין מכיר בו אלא ה', אפילו בלבד לא תהרהר אחרי מדותיו של הקב"ה ותהא תמים.

☆☆☆☆☆

ככל אחיו הקטנים ממנו, כי הגאווה מדה מגונה ונמאסת אצל האלקים אפילו במלך, כי לה' לבדו הגדולה והרוממות, ולו לבדו התהלה, ובו יתהלל האדם, כענין המבואר על ידי המלך שלמה (משלי טז ה) "תועבת ה' כל גבה לב", וכתוב (ירמיה ט, כ"ג) "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגו'". (רמב"ן)

"אליו תשמעון"

זוכרני בשנת תשי"ט בנסוע מרן רבי יואל טייטלבוים – האדמו"ר מסטמאר – זיע"א לא"י, זכיתי לנסוע אז עם כל הנלוים אליו מלונדון לא"י, ובהיותנו בספינה, נתגלגלה פעם השיחה על גדולתו וקדושתו של מרן רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א שעמד בראש מערכות ירושלים משנת תרל"ז עד תרנ"ח.

ספרתי למרן, כי הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זיע"א, רבה של בריסק, אמר: על רבי יהושע לייב, אפשר לומר "אליו תשמעון", אבל גאון אדיר בירושלים אמר, שלא להדפיס אימרה זו, כיון שהפסוק "אליו תשמעון" נאמר בתורה רק על נביא בלבד.

רבינו, שהיה נראה אותה שעה כמנמנם הגיב בקצרה ואמר: רבי עקיבא איגר באו"ח הלי קדושה... רבינו התנער לפתע ממקומו ואמר: נו, דער אריז"ל הקדוש, דער אריז"ל הקדוש... (כלומר, האריז"ל שאני).

הגענו לירושלים, חיפשנו יגענו ומצאנו בשו"ע או"ח סימן קכ"ה, וזה לשונו של המחבר: אין הציבור אומרים עם ש"צ "נקדישך", אלא שותקין וכו', וכן בבאור הגר"א שם, וז"ל: כמו בקדיש שא"ע עם השי"ע וכו', ובהגהות רבי עקיבא איגר: "אבל בכתבי האריז"ל כתב דיש לומר כל הקדושה עם השי"ע מלה במלה עכ"ל, ו"אליו תשמעון"!

וכספרתי עובדה זו להגה"צ רבי דוד יונגריי זצ"ל הגיב במלוא ההתפעלות ואמר: מבהיל, מבהיל. (עולמות שחרב)

"תכנין לך הדרדך"

מאור עינינו ר' ישראל בעש"ט זלה"ה, צוה כי הנוסע לדרך יקח עמו ד' דברים אלו אשר רמוזים בתורת ה' "תכנין לך הדרדך", תיבת תכנין ר"ת תפילין, כיכר, יין שרף, נר. כן יאיר ה' פניו אלינו ועל כל ישראל אמן, כי ע"י אלו הדברים נושעו הולכי דרכים מכל צרה והגיעו בשלום. (ילקוט המוסר ואבני השוהם)

"ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו"

סיפר רבי ברוך-דוב מקמיניץ, תלמידו של הגאון רבי חיים מבריסק: מעשה וערכו פורקי-עול בעירו של רבי הצגה היתולית על הנושא "צבא עברי". לפני יציאת החיילים לקרב הכריז המפקד: "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו, ילך וישבו לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו". מיד קמו אלף חיילים, הצדיעו ועזבו את המערכה. מפקד שני קם והודיע: "ומי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו, ילך וישבו לביתו, פן ימות במלחמה...".

הלכו להם עוד אלפיים איש. אחריו התמתח מפקד שלישי וקרא:

"ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, ילך וישבו לביתו, פן ימות...". מיד התנערו ממקומותיהם עוד אלפיים איש וילכו. לבסוף בא מפקד רביעי והכריז: מי האיש הירא ורך הלבב, ילך וישבו לביתו, ולא ימס את לבב

אחיו כלבבו". קמו שלושת אלפים אנשי-צבא הנותרים ופנו לביתם. .... על הבמה נשארן רק שניים, הלא המה: הגאון מוילנא ובעל "שאגת אריה", שהתחילו מיד להתפלפל בשקלא-וטרעא, מי קודם למי במצוה זו של מלחמה באויב...

וכשהגיעו הדברים לאזני רבי חיים, נענה והגיב:

צדקו השחקנים, אבל שכחו להוסיף, כי דוקא שני הזקנים הללו ניצחו במערכה....

אלול והימים הנוראים

מאמר חרדת הדין – עצם הרפואה

בחולי הגוף מי שהוא חולה גדול והרופאים יכבידו לבב הקרובים, מצוי לפעמים שיסתירו מהחולה את מצבו, למען לא ירך לבבו ולא יפחד. וכ"ז הוא כשהחולה עוסק ברפואה, אבל לפעמים כשהחולה הוא עצל ואינו רוצה לעסוק ברפואות ההכרח הוא גלות לו את מצבו למען יתן אל לבו.

כן בחולי הנפש, מי שהוא עוסק ברפואות הנפש, לפעמים טוב יותר מבלי להכביד לבו להראות לו גודל מחלתו, ולפעמים כשהוא אינו עוסק כלל ברפואות הנפש, מההכרח הוא להכביד את לבו לגלות לו את מצבו, והנה בימים הראשונים בהגיע ר"ח אלול עשה רושם על כל איש והי' ניכר על כל אחד כי הוא משנה דרכו לטוב, ע"כ אולי לא היה כדאי לפרט לעם את המצב הנורא של יום הדין, אולם בעוה"ר אשר המצב הרוחני הוא במדרגה שפלה מאד, ר"ח אלול אינו ניכר כלל על פני איש, ההכרח לבאר את המצב הנורא ויהי מה.

לפעמים מצד אחד נחוץ מאד להודיע להחולה מצבו, כדומה, אם הרופאים יאמרו כן אך רפואה אחת יש להחולה – להבעיתו ולהפחידו, וכעובדא (חולין נ"ו) דההוא טייעא דשחט לבנו באחוזת עינים כדי שיכנסו מעיו ע"ש. בזה בודאי יגידו להחולה מצבו – למען יירא ויפחד – וזאת תהיה רפואתו באמת.

והנה מ"ע של יראה כולל הן יראת העונש הן יראת הרוממות – כל דבר שהשכל נותן לירא בפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכן הפחד מיום הדין, זהו עצמם היראה, וזהו גם סגולת השופר – להחריד הלב! מלבד מה שהיראה מביאה לידי תשובה, הנה עצם הדרב הוא יראת ה'.

זהו מה שאמרו תקעו וכו' כדי שאזכור לכם עקידה וכו', כי בהעקידה הצטיין אאע"ה ביראת ד', כמ"ש עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה וכו', וכשהאדם יחד ע"י קול השופר מיום הדין, זה עצם יראת ד', ויראה זו מביאה לזכור העקידה כנ"ל.

ומאחר אשר הפחד מיוה"ד זהו עצם הרפואה, ממילא ההכרח להרחיב הדיבור בפחד, כי זהו גופא הרפואה – לזכות לצאת בדימוס ביוה"ד, עמוס בכל טוב.

(מכבי אור קלג)

הליכות והלכות

דיני השמעת קול בשבת

אסרו חז"ל להשמיע קול בכלי זמר בשבת. וטעם נתנו לדבר שמא יתקלקל הכלי זמר

ויבוא לתקנו בשבת. מטעם זה אסרו על כל דבר המשמיע קול בשעת שירה, כגון משרוקית, חליל, תוף וכיו"ב. מטעם זה גם כן אין להשמיע קול לתינוק ע"י פעמון או משחק המשמיע קולות או ניגונים. אולם לילד העושה כן, רק למשחק והוא קטן ולא הגיע עדיין לגיל מצוות, יש להתיר לו.

לפי מנהג ספרד מותר להשתמש במדפק דלת (לולאת הברזל) וכן מותר לפתוח דלת אפילו אם משמיע קול פעמון לא חשמלי בפתיחתה, כיוון שאין כוונתו לשיר או לצליל הבוקע מכך.

דין שעון מעורר בשבת: אם השעון חשמלי או אלקטרוני אין לגעת בו בשבת ואין להדליקו ואף אין לכבותו, היות שצלצולו או כיבוי מעידים על סגירת או פתיחת המעגל החשמלי האסור בשבת אלא אם כן הוא מצלצל ונכבה מעצמו בלי מגע יד אדם.

שעון מעורר קפיצי, אם הוא מכוון (מלא) מותר לפתוח את ניצרת הפעמון בכדי שיצלצל וכן מותר לכבות בזמן הצלצול, שזה רק גרם השמעת קול. מנהג ספרד שאפשר לכוון (למלא) שעון מעורר קפיצי בשבת.

אין להשמיע קול בשבת, אף בלא כלי המיוחד לכך, לפי קצב או על פי שיר מסוים. לפיכך אסור לדפוק על השולחן לפי קצב השיר לא ביד ולא בכלי ואפילו אין למחוא כפים בדרך רגילה, אלא רק בדרך שינוי כגון יד מוחא על גב היד השניה או בכל צורת שינוי אחרת.

כמו כן אין להכות אצבע באגודל אם משמיע על ידי כך קול כלשהו. שריקה בשבת מותרת גם בדרך שיר, (אם אינו משתמש באצבעותיו על מנת לעשות כן). מותר למחוא כפים או אף לדפוק אם לא למטרט שירה, לשם השתקת הקהל למשל, כיון שאין נוהג כך בעת שירתו.

ביום שמחת תורה מותר למחוא כפים מכיוון שנגעשה לצורך כבוד התורה, יש שהתירו גם לצורך שמחת חתן וכלה, והמקיל יש לו על מי שישמוך. אולם לא

בשבת קודם החתונה, אלא רק בשבת של שבע הברכות. (אור לציון).

ראוי לציון שכל הכלים האסורים בשימוש מחמת איסור זה, כגון משרוקית ושאר כלי ניגנה נחשבים למוקצה ואסור לטלטלם בשבת!

מעשה חכמים

מדוע מהירותו של כל מטוס היא הרבה יותר גדולה מאשר זו של רכבת מהירה?

המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל שיגר מכתב לאחד מידידיו, והוא מדגיש בפתח האיגרת שהדברים נכתבים בהיותו במטוס בדרך מציריך שבשוויץ למדינה אחרת באירופה.

בין הדברים הוא מציין שבעת הטיסה היה לו פנאי להתבונן בדבר פלא, הנה אני עכשיו נמצא במטוס, בגומא מרחקים גדולים במהירות רבה עד מאוד. והרי גם רכבות הנקראות 'רכבות מהירות', ובכל זאת אין כל השוואה בין מהירותו של המטוס ליכולת מהירותה של הרכבת, גם זו המהירה ביותר. מדוע?

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקה טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי חכמים מוסלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה. לא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

לא יאומן עם איזו גחלת קטנה אפשר להצית אל ליבו של יהודי...

הסכת ושמע (כו, ט)

בדור כשלנו, שבו האוזניים כרויות, והכל רוצים לשמוע דברי חיזוק, יש להשמיע את דבר ה' לכל יהודי ויהודי, גם כזה הנראה רחוק, ושלאכאורה אין סיכוי שיחזור למוטב. הגאון רבי שמחה קוק סיפר לנו שאחד מגדולי הרבנים באירופה סיפר לו שלפני יום הכיפורים נסע פעם ברכבת והתיישב לצידו של יהודי אחד, שהצהיר על עצמו כמי שאינו מקיים שום מצוה... 'ואם הינך חושב שלפחות ביום הכיפורים אני צם, אינך אלא טועה'...

הרב ההוא דיבר אל ליבו, וניסה להשפיע עליו במלים היוצאות מן הלב, וכשראה שליבו של היהודי היושב לצידו, לב של אבן הוא, הציע לו שבערב יום הכיפורים לפחות יקדים את סעודת הערב שלו שעה אחת לפני כניסת הצום...

לא שחשבתי שבכך אני גורם לו להרהר בתשובה, אמר הרב להגרי"ש קוק, אבל רציתי להביאו לידי הרגשה שגם הוא עושה משהו לקראת יום הדין...

הרהורי תשובה גמורים

גם ליבקשה צנועה שכזו לא נענה האיש בקלות. הוא סירב בתחילה לשמוע וממש אטם את אוזניו. אבל הרב לא התאש. המשיך והמשיך לדבר אל ליבו, כדבר איש אל אחיו.

רק לאחר הפצרות מרובות, ניאות הפוקר ההוא לאכול שעה אחת לפני כניסת הצום, אולם ברדתו מן הרכבת עוד הספיק לצעוק אל הרב ולומר לו שבכל זאת הוא לא יעשה כפי שהציע היות והילדים שלו יצחקו עליו... עברו שנים רבות, והשניים נפגשו שנית.

הרי גם הרכבת היא כלי-נסיעה מהיר, והראיה שהיא ניקראת 'רכבת מהירה', ומדוע אפוא היא אינה מצליחה להדביק את מהירותו של המטוס, גם אם לא יהיה זה המטוס המשוכלל ביותר?

מגבלות החומר

ותירץ המשגיח, שהסיבה לכך היא שהרכבת לא התרוממה מעל הארץ... פסי הרכבת נסללים על האדמה, ואילו נתיבי התעופה של כל המטוסים הם באוויר, ורק מי שמתרומם מעל הארץ יש בידו להסיר את כל המגבלות ולהאיץ ולהגביר את מהירותו.

מי שנמצא עדיין על הארץ, ציון המשגיח במכתבו, נתון תחת מגבלות החומר, וגם אם יעשה כל מה שביכולתו וימצא את כל כישוריו וכוחותיו, לא יגיע לדרגתו של מי ש'המריא', של מי שעושה את דרכו באוויר. בודאי שהמשגיח לא התכוון בדבריו אלה להורות לשומעי-לקחו שלא יצעדו על הארץ, אלא יתעופפו באוויר... כל דברי ההדרכה שלו, לכל מי שבא עימו במגע במשך עשרות השנים שהרביץ תורה ומוסר בעם ישראל, נסבו תמיד על העיקרון שאסור לפסוח ולקפץ על שלבים, ושעבודת-השם צריכה להיעשות שלב אחר שלב.

במכתבו הנ"ל דיבר המשגיח על הנקודה אליה צריך לשאוף כל יהודי, על רום-הפסגות-בבחינת 'ולתתך עליון' - שבו הוא צריך להימצא בכל מה שקשור לרצונו להידבק בבוראו.

כאן הוא צריך לדעת שעליו להתרומם מעל הקרקע, ולהעפיל גבוהה-גבוהה. כי אם יישאר על הקרקע, יקיפו אותו מגבלות שונות ברם, בשלבים מעשיים של 'העבודה', אין ספק שהדרך היא לצעוד לאט-לאט, ולא לדלג ולוא על שלב אחד.

משהכיר היהודי את הרב ההוא, ניגש אליו בהתרגשות, וסיפר לו שאמנם באותו ערב יום-כפור לא ציית לדברים שנאמרו לו, ואכל בזמנו הקבוע, 'כדי שלא יצחקו עליו', אבל הדברים חלחלו אל תוך ליבו, ונתנו את השפעתם כעבור שנה תמימה. ביום הכיפורים הבא הוא החליט כבר לצום חצי יום...

וכיון שהתחיל במצוה ונגע בקצה, השפיעה עליו קדושת המצוה וקדושת היום עוד ועוד, עד שלבסוף לא מלאו ליבו להפסיק את הצום באמצע היום, והמשיך לצום עד לסיומה של תפילת נעילה ככל בית ישראל.

לאחר יום הכיפורים ההוא, נכנסו בליבו הרהורי תשובה גמורים, עד שהחל לקיים מצוות, 'יהיום אני בעל תשובה גמור', הכריז. לא יאומן מה אפשר לעשות מיהודי, ועם איזו גחלת קטנה אפשר להצית את ליבו.

(עלנו לשבח עמי קי, קלה)

העלון לעילוי נשמות

יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל
ואשתו רחל בת שרה
 ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ז אלול	ו אלול	ה אלול	ד אלול	ג אלול	ב אלול	א אלול
רבי אליהו חיים אביו של הבן איש חי שקיעה 7:47	רבי יום טוב ליפמן הלר בעל התוספות יום טוב רבי יחזקאל ב"ר יעקב חיים סרנא ר"צ הברון י"ם	רבי דוד שלמה צבי בידרמן מלעלו"ב	רבי מאיר שמחה הכהן מ"ח"ם אור שמח משך חכמה רבי אליהו קרמר ר"ן בלטיא סבו של הנ"א	רבי אליהו מאנאמי תלמיד אור החיים הקדוש		שבעיה ואבמליון רבי דוד הנגיד נבדו של הרמב"ם שקיעה 7:35

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמין

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה

לקחה מזב

יצא לאור ע"י רשת מוסדות 'מזב' בראשות הרב יוסף יגן שליט"א בעדיכת הרב מנשה צדקה שליט"א

פרשת שופטים התשס"ז

7:35	הדלקת נרות שבת ניו יורק
9:03	מוצאי שבת
8:58	סוק"ש מג"א
9:34	סוק"ש גר"א
1:00	חצות

שהשיגוהו בחושיהם, והוא אצלנו סיפור דברים, שאין אנו יודעים אלא מה ששמענו מהם, ולפיכך צוה השי"ת שיהיו העדים ממונין על הענין, וזהו ענין נאה. (פיהמ"ש לחרמב"ם)

"ובערת הרע מקרבך" (ז, יז)

שמעתי בזה דבר נפלא, כי מי שמצוי בסביבתו עוברי עבירה, ורואה אותם תמיד במעשיהם החטאים, מתרגל הוא בזה, ושוב אין הדבר חמור אצלו כ"כ, ולזה אמר הכתוב "ובערת הרע מקרבך", ומכוון בזה מה שיד העדים תהיה בהם בראשונה, כי העדים אשר ראו את החטא, נסתגלו בנפשם לזה החטא, ועליהם לסקול את החוטא כדי שישרישו בלבבותם את חומרת החטא. לכן נאמר בפסוק לעדים שהם יסקלו, ואז "ובערת הרע מקרבך", מקרב העדים, דלאחר שראו שעוברים עבירה חמורה, הוקל אצלם חומר החטא, ולכן נצטוו שבידיהם יסקלו ויבערו בזה הרע מקרבם. ודבר זה יסוד גדול למצויים בין מחללי שבת, ותדיר רואים אותם חוטאים ואינם נענשים, שראוי לשנן שדינם כעכו"ם, וחומרת העבירה שהיא בסקילה, כדי שלא ישפיע עליהם להקל ח"ו בחומר האיסור. (טעם ודעת)

"לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלקיך" (טז, כא)

אף אחרי שמגיעים למדרגה גדולה שכזו שבונים מזבח לה' אלוקים, מצויים אנו שלא לטע אשירה. ומכאן, שאפילו הגיע האדם למדרגה נעלה, עליו להתבונן יפה ולהזהר שלא תצמח אשירה בסמוך לו.

פסוק

ובגמ' סנהדרין (דף ז') אמרו "זה המעמיד דין שאינו הגון", והא דהמשילו דין שאינו הגון לאשירה יש לבאר, דהנה סתם עבודה זרה ניכרת לכל אדם וכל מי שרואה הפסל וכד' יודע ומכיר שהנה עבודה זרה לפניו. משא"כ אשרה שכלפי חוץ הוא עץ יפה ורעון, ורק בפנימיותו הוא עבודה זרה, וכן הוא גם כן הדין שאינו הגון שכלפי חוץ אי אפשר להכיר בו. (הגר"ח מברסק)

פסוק

גם האחרונים ניסו לבאר איש לפי דרכו, את הרעיון הטמון בפסוק זה. עץ, אומר המשך חכמה, מסמל את הגידול והתוספת. דברים אלו זקוקים למזון על מנת שיגדלו. מזבח לעומתו מסמל את היציבות ואי השתנות ואם מצאנו שאבן גודלת אין זה

משפט צדק, ו"לא תטה משפט", אז אתה עושה שתי צדקות, אחד עם הזכאי ואחת עם החייב, וזהו "צדק צדק תרדוף וגו'". (עבודת הצדקה)

פסוק

בשם הרב הק' מפשיסחא היהודי ז"ל, להיות רדיפת הצדק, בצדק, לא בשקר, ודפח"ח. (שפת אמת)

"צדק צדק תרדוף למען תחיה וירשת את הארץ" (טז, כ)

יש לבאר את כפלות המילה "צדק" על פי הגמ' במסכת פסחים (דף ח') האומרת: "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני וכד' הרי זה צדיק גמור". והקשו בתוסי' הא אסור לעשות מצוה על מנת לקבל פרס: אבל באמת לא קשה כי רק את עיקר המצוה אסור לעשות ע"מ לקבל פרס, אבל

אם כבר קיים האדם את המצוה כדינה, ונותן יותר על מה שמחוייב עוד סלע אחד בשביל שיחיה בנו הרי הוא צדיק גמור. וזהו שאומר הכתוב "צדק צדק תרדוף" היינו אף אם נתת צדקה כבר פעם אחת – תתן עוד פעם צדקה ואז תרויח שבצדקה השניה "למען תחיה" שתוכל לתת אותה ע"מ שתחיה או יהיה בך. (נחל קדומים לחייד"א)

"לא תטע לך אשרה ולא תקים לך מצבה" (טז, כא-כב)

"לא תזבח לה'.. שור או שה אשר יהיה בו מום" (יז, א)

גם פסוקים אלו נדרשים על פי אותו רעיון, שאע"פ שמבחינה חיצונית הדברים מרשימים, אבל אין להשתמש בהם מפני מום החיצוני. ענין אשירה – שהיא לנוי ולהדר והיה מקום לחשוב שנפאר בית אלוקיני ע"י נטיעתם אצל מזבח ה', מ"מ מאסה בה התורה מפני היותה תכסיס לעבודת כוכבים. וענין מצבה – הוא מלשון ניצב. ועומד לפני הקב"ה כעין שוית ה' לנגדי תמיד. אבל בחטא העגל נפלו ממדרגה זאת. כמו שנאמר "כי לא אעלה בקרבך" ולכן אין להשתמש בה. וענין מום בבחמה אע"פ שהיא גדולה ושמנה ושוויה מרובה, עכ"ז היא נפסלת עקב מום, אע"פ שאינו גורע מערכה, כמו כן אם יהיה דין ישיש בו מידה מגונה, אע"פ ששוי מרובה שהוא עשיר ונאה, מ"מ תעדיף דין בלא מידה מגונה אע"פ שאינו עשיר ונאה כמוהו. (עי"פ הסופרנו)

"לא תטה משפט.. ולא תקח שחד" (טז, יט)

דורשי רשומות אמרו שאחר אותיות "שחד" באות האותיות "תטה" כסדר הא"ב. כלומר אחרי אות ש בא ב אחרי ך בא ה אחרי ך בא ט. ורמזי יש בזה שאחר שחד יבוא תטה. ויש להוסיף עוד, שהאותיות שקודם "שחד" הם "רגז" וכן "גזר" כי ע"י השוחד יש חס ושלוש רגז ואחר כך גזר ר"ל.

"צדק צדק תרדוף" (טז, כ)

יובן בהקדים מדרש תנחומא (אות ו') "משפט צדק" – ללמדך שצדקה עם שניהם, עם הזכאי שנוטל את שלו, ועם החייב שמוציאין גזילה מתחת ידו, ע"כ. זהו אומרו "צדק צדק תרדוף", ר"ל, כשאתם שופטים את העם

פנינים לפרשה

"שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך" (טז, יח)

פרשת ראה מסתיימת בעניני רגלים "שלש פעמים בשנה" האם יש קשר בין הרגלים לעניני מינוי דיינים? עיין בבעל הטורים שעומד על נקודה זאת.

עוד י"ל שבפרשת אמור שהתורה מלמדת את דיני המועדים כלולים שם גם ראש השנה ויום כפור, ופה, בפרשת ראה. הם חסרים ובדרך רמז י"ל כי שופטים – הוא ראש השנה שבן האדם נשפט, ושופטים – הוא יום כפור שע"י חמשת העניינים הוא רודה את עצמו וחוזר בתשובה, ובמועדים אלו אינו צריך לעלות דוקא לירושלים אלא "יתתן לך בכל שעריך". (מאמר מרדכי)

"שפטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק" (טז, יח)

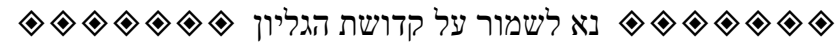
אפשר לבאר את הפסוק על דרך שאמרו חז"ל במדרש על הפסוק "וארשתוך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים" (הושע ב') שהקב"ה נותן "חסד ורחמים" ואנו נותנים "צדק ומשפט" ובה נכרתת ברית הארוסין בין שני הצדדים, והנה הקב"ה הנחיל לנו בגודל רחמינו רוב חסדיו את הארץ ונתן לנו ערים גדולות ובתים מלאים כל טוב, ולכן עלינו להכניס צדק ומשפט בארץ. שפטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלקיך נתן לך – זה החסד והרחמים שלו. וגם אתה תתן חלקך – ושפטו את העם משפט צדק. (חתם סופר)

"לא תטה משפט.. ולא תקח שחד" (טז, יט)

דורשי רשומות אמרו שאחר אותיות "שחד" באות האותיות "תטה" כסדר הא"ב. כלומר אחרי אות ש בא ב אחרי ך בא ה אחרי ך בא ט. ורמזי יש בזה שאחר שחד יבוא תטה. ויש להוסיף עוד, שהאותיות שקודם "שחד" הם "רגז" וכן "גזר" כי ע"י השוחד יש חס ושלוש רגז ואחר כך גזר ר"ל.

"צדק צדק תרדוף" (טז, כ)

יובן בהקדים מדרש תנחומא (אות ו') "משפט צדק" – ללמדך שצדקה עם שניהם, עם הזכאי שנוטל את שלו, ועם החייב שמוציאין גזילה מתחת ידו, ע"כ. זהו אומרו "צדק צדק תרדוף", ר"ל, כשאתם שופטים את העם

מתוכה אלא בגלל חומרים שנתוספו ונדבקו אליה.
ענין הקרבנות שנאמר בהם "קרבני לחמיי" היה מקום לטעות בהם חלילה שהקב"ה זקיק למזון המגדל, דומה לאשירה הגודלת וצומחת, והאמת אינו כן כי הקרבנות הם לאדם המקריב, ופועלים עליו פעולה נשגבה להוסיף שלימות ודבקות בהתבוננו כי כל מעשה ההקרה היה ראוי להיות על נפשו. ולכן נאסרה נטיעת עץ אצל מזבח ה', ולכן לא הוזכר אצל הקרבנות שם א-לוקות, אלא רק שם הוי"ה (סוף מנחות) שלא ניתן פתחון פה למינים, מפני ששם הוי"ה מורה על היותו מהוה וממציא את הכל ואי"כ לא יתכן שהוא מקבל הזנה ותוספת.

"כי תבוא אל הארץ... ואמרת אשימה עלי מלך"

(זו, יז)
"ואמרת", משמעו כאילו רשות היא, כמו "ואמרת אוכלה בשר", והלא מינוי מלך על ישראל מצוה היא מתרי"ג מצוות. ונראה דכיון דנהגת המדינה תלויה ומשתנה לפי זה, שיש מדינה שאינה יכולה לסבול שלטון מלכותי, ויש אשר בלא מלך הופכת להיות כספניה בלא קברניט, הרי היא אפשר לכוף את המלך על העם באמצעות מצות עשה, שהרי הנהגת הכלל נוגעת לסכנת נפשות שדוחה מצות עשה. אי לזאת, קודם לכל צריכים את הסכמת העם לסבול את עול המלך. אלה מחליטים לפי הנסיון העולה משאר המדינות, ורק אז מצות עשה היא לסנהדרין למנות מלך. היא הנותנת, שבמשך שלוש מאות שנה שהיה המשכן בשילה, לא היה מלך בישראל, משום שלא היתה הסכמת העם לכך.

"שום תשים עליך מלך"

(זו, טו)
אחר שמצוה היא מן התורה למנות מלך, מדוע הוכיח שמואל הנביא את ישראל על שביקשו "שימה לנו מלך".
ברם האמת היא, שמינוי מלך היא אכן מצות התורה, אבל בדומה למצוה של "ויכתב לה ספר כריתות", כי בעת שהאדם צריך לה, הוא מקיים מצוה, אבל מוטב היה שלא יצטרך לה כלל. על זה הוכיח שמואל, על מה שבכלל באו לידי מדרגה זו, שישאלו להם מלך.

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו"

(זו, יט)
במסכת מכות שנינו: כמה טפשים האנשים שקמים לכבוד ספר התורה ולא קמים לכבוד אדם גדול בתורה.
והיה רבי שמואל מסלונים מפרש מאמר זה: וכי מהו ספר-תורה? אינו אלא אותיות התורה שנתנו בדיו על קלף העשוי מעור בהמה. ואם כך הוא הדין באותיות על-גבי עור בהמה, מה צריך להיות דינם של דברי-תורה שנחרתו על לוח לבבו של איש יהודי, לא של בהמה, אלא של יהודי!?

"תמים תהיה עם ה' אלהיך"

(יח, יג)
עם ה' אלקיך – אומר רבי חיי"א אזולאי – היינו אפילו בהרהור שאין מכיר בו אלא ה', אפילו בלבד לא תהרהר אחרי מדותיו של הקב"ה ותהא תמים.

שנינו במסכת ברכות: "מי שאינו יכול לכוון את הרוחות לבו כנגד אביו שבשמים", ומפרש רבי יוסף-יוזל מנובהרדוק: כשאין אדם יכול לצאת ידי דרישת כל האשמים, שהם בעלי רוחות יכוון שונות, מוטב לו לכוון לרצון בוראו ולצאת ידי חובתו כלפי שמים.

"שום תשים עליך מלך"

(זו, טו)
שתהא אימתו עליך – כתובות י"ז
ויל"ד אמאי אמרו "אימתו", הול"ל שתהא ירא ממנו.
וני"ל, דיש כמה בני אדם אשר עובדים את ה' אבל אינם לשם שמים, כדי שיקרא חסיד, או מפני יראת האדם, או כדי שיקבלו מתנות. אבל המלך כשהוא עובד את השי"ת, אין לחשדו מכל אחת מאלו, כי הוא אינו חפץ במתנות, וגם אינו ירא משום אדם, ובדאי אימתו מהשי"ת הוא בשלימות ובלי שום פנימיות. ולכך שפיר דרשו "שתהא אימתו עליך", ר"ל, כשם שאימת ה' אצלו רק לשי"ש בלי שום פנימיות, כך תהא עליך יראת ה', ר"ל, שגם אתה תעבוד את ה' באופן זה.

"שום תשים עליך מלך"

(זו, טו)
"מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, דאמר מר שום תשים עליך מלך, שתהא אימתו עליך." (כתובות יז, א)

ואילו "הרב שמחל על כבודו, כבודו מחול (קידושין לב, א), במה חלוקים השניים.
אלא, כי מלך אם ימחול על כבודו שוב לא יהיה מלך. כי בעצם כל ישראל ראויים הם למלוכה, רק שהם שמוהו עליהם למלך על ידי שמכבדים אותו, וכבוד זה הוא עצמו המלכה. נמצא שיש לא יחפוץ בכבוד הזה, ממילא הוא שוה לכל והיה כאחד העם. מה שאין כן חכם שמחל על כבודו, כבודו מחול, היות כי הכבוד מגיע לו בשל מעלתו, ואף שמחל עליו, הרי מעלתו קיימת. כך שממילא, כבוד אף הוא במקומו הראשון עומד, ולא נגרע ממנו בשל מחילתו.

"מפי רבי חיים מוולוז'ין"

"והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו"

(זו, יט)
שאלו המפרשים גם תמהו, מדוע פתח בלשון נקבה "והיתה עמו", וסיים בלשון זכר "וקרא בו".
הדעת זקנים מבעלי התוספות כתב, שאותו ספר תורה התלוי בזרועו של מלך, לא היה כתוב בו כי אם עשרת הדברות בלבד, ולפי שיש מתיבת "אנכי" עד "רעך" תרי"ג אותיות, כנגד תרי"ג מצוות, קרוי ספר תורה. לפי זה מה שהמלך היה כותב לו שני ספרי תורה, אחת שמונת בבית גנזיו ואחת שנכנסת ויוצאת עמו (ראה סנהדרין כא, ב), חלוקים היו שני הספרים זה מזה. האחד המונח בבית גנזיו היה שלם, ואילו היוצא עמו לכל מקום היתה בו רק פרשת עשרת הדברות. לפיכך זה האחרון נקרא בתורה בלשון נקבה "והיתה עמו", אחר שאינו אלא פרשה אחת, ופרשה היא לשון נקבה, לא כן הספר המונח בבית גנזיו אשר בו היה קורא, והיה צריך להיות שלם, כדי שיוכל למנות כל התרי"ג מצוות בפירוט, לכן יאה בו השם "ספר", אשר הוא לשון זכר, ולכך נאמר "וקרא בו".

(רבי שמואל דוד וולקין)

"וקרא בו כל ימי חייו. לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל"

(זו, ט-ז)
ביאר "הגדול ממינסק" רבי ירוחם יהודה ליב פרלמן, בדרך צחות. מן הדין הוא שיהא הספר מונח אצל המלך כל ימי חייו, ובכל שעה שיבא דבר משפט לפניו יביט בו וישפוט על פיו. כך ראוי וכך יאות, לבל יסמוך ויבטח בתורתו לפסוק על-פה, רק ישים עיניו בספר פנימה.

או אז יתקיים בו המשך הכתוב "לבלתי רום לבבו מאחיו", להראות גאונותו וחריפותו כי כל רז לא אניס ליה. וכמוהו כן הרב בישראל, אשר הוא כמלך השופט שבימינו, ראוי שיהיו ספריו מונחים אצלו, לעיין בהם ולפסוק על פיהם דוקא, ולא על-פה.

"כל ימי חייו"

(זו, יט)
בספרי – ימי חייו – הימים, כל ימי חייו – הלילות.

התורה צריכה שתהא נר לרגליו של מלך ישראל בכל עת ובכל זמן, בין שהצלחה מאירה לו פנים ושלוש בגבולו, לא ישכח את ה' הנותן לו כח לעשות חיל, ובין כשאין שלום במחנהו, וחיו צרות אויבים ומלחמה מבית ומחוץ סובבים אותם, לא ישים אלא בה' מעוזה ומבטחו, ומזאת התורה לא ימוש, ובה ימצא ישועתו ועזרתו.

והיינו "ימי חייו" הימים, רמז להצלחה באור יומם, "כל ימי חייו" הלילות, רמז לחושך ועתות בצרה, תמיד תהיה התורה עמו, וקרא בו אורחות "כל ימי חייו".

"לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל"

(זו, ט)
י"ל דרך רמז, דהנה ירמיה הנביא (כ"ב ט"ו) אמר ליהויקים מלך יהודה "אביך הלוא אכל ושתה ועשה משפט וצדקה אז טוב לוי", ובימצודות דוד" שם כי וז"ל: יתכן שהיה יהויקים מסגף עצמו במאכל ובמשתה, ועשה הרע בחשבו שהסיגוף יכפר על רעתו, ולזה אמר הלא אביך (יאשיהו) התענג וכו'. והנה כתיב (משלי כ"ב ד') "עקב עונה יראת ה'" שכל מי שהוא עניו נקל לו מאד להיות ירא ה', ואין צריך להכניע גופו בתעניות וסגופים. וזהו "לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל" היינו שלא יאה צריך מתיבת "המצוה" להסיר ימין ושמאל, הה"א שבראש תיבת המצוה שהיא מימין, והה"א שבסוף התיבה שהיא משמאל, ונשאר צום, לא יאה צריך לצום רק אוכל ושותה, וטוב לו בעבודת השי"ת, וק"ל.

"לבלתי רום לבבו מאחיו"

נרמז בכאן בתורה איסור הגאות, כי הכתוב ימנע את המלך מגאות ורוממות הלב, וכ"ש האחרים שאינן ראויים לכך, כי בראוי להתרומם ולהתגדל זיהירו להיות לבבו שפל

ככל אחיו הקטנים ממנו, כי הגאווה מדה מגונה ונמאסת אצל האלקים אפילו במלך, כי לה' לבדו הגדולה והרוממות, ולו לבדו התהלה, ובו יתהלל האדם, כענין המבואר על ידי המלך שלמה (משלי טז ה) "תועבת ה' כל גבה לב", וכתוב (ירמיה ט, כ"ג) "כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגו'". (רמב"ן)

"אליו תשמעון"

זוכרני בשנת תשי"ט בנסוע מרן רבי יואל טייטלבוים – האדמו"ר מסטמאר – זיע"א לא"י, זכיתי לנסוע אז עם כל הנלוים אליו מלונדון לא"י, ובהיותנו בספינה, נתגלגלה פעם השיחה על גדולתו וקדושתו של מרן רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א שעמד בראש מערכות ירושלים משנת תרל"ז עד תרנ"ח. ספרתי למרן, כי הגאון רבי חיים סולובייצ'יק זיע"א, רבה של בריסק, אמר: על רבי יהושע לייב, אפשר לומר "אליו תשמעון", אבל גאון אדיר בירושלים אמר, שלא להדפיס אימרה זו, כיון שהפסוק "אליו תשמעון" נאמר בתורה רק על נביא בלבד.

רבינו, שהיה נראה אותה שעה כמנמנם הגיב בקצרה ואמר: רבי עקיבא איגר באו"ח הלי קדושה... רבינו התנער לפתע ממקומו ואמר: נו, דער אריז"ל הקדוש, דער אריז"ל הקדוש... (כלומר, האריז"ל שאני).

הגענו לירושלים, חיפשנו יגענו ומצאנו בשו"ע או"ח סימן קכ"ה, וזה לשונו של המחבר: אין הציבור אומרים עם ש"צ "נקדישך", אלא שותקין וכו', וכן בבאיור הגר"א שם, וז"ל: כמו בקדיש שא"ע עם הש"ץ וכו', ובהגהות רבי עקיבא איגר: "אבל בכתבי האריז"ל כתב דיש לומר כל הקדושה עם הש"ץ מלה במלה עכ"ל, ו"אליו תשמעון"!

וכשפרתי עובדה זו להגה"צ רבי דוד יונגריי זצ"ל הגיב במלוא ההתפעלות ואמר: מבהיל, מבהיל. (עולמות שחרב)

"תכין לך הדרך"

מאור עינינו ר' ישראל בעש"ט זלה"ה, צוה כי הנוסע לדרך יקח עמו ד' דברים אלו אשר רמוזים בתורת ה' "תכין לך הדרך", תיבת תכין ר"ת תפילין, כיכר, יין שרף, נר. כן יאיר ה' פניו אלינו ועל כל ישראל אמן, כי ע"י אלו הדברים נושעו הולכי דרכים מכל צרה והגיעו בשלום. (ילקוט המוסר ואבני השוהם)

"ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו"

סיפר רבי ברוך-דוב מקמיניץ, תלמידו של הגאון רבי חיים מבריסק: מעשה וערכו פורקי-עול בעירו של רבי הצגה היתולית על הנושא "צבא עברי". לפני יציאת החיילים לקרב הכריז המפקד: "מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו, ילך וישבו לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו". מיד קמו אלף חיילים, הצדיעו ועזבו את המערכה. מפקד שני קם והודיע: "ומי האיש אשר נטע כרם ולא חיללו, ילך וישבו לביתו, פן ימות במלחמה...".

הלכו להם עוד אלפיים איש. אחריו התמתח מפקד שלישי וקרא:

"ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה, ילך וישבו לביתו, פן ימות...". מיד התנערו ממקומותיהם עוד אלפיים איש וילכו. לבסוף בא מפקד רביעי והכריז: מי האיש הירא ורך הלבב, ילך וישבו לביתו, ולא ימס את לבב

אחיו כלבבו". קמו שלושת אלפים אנשי-צבא הנותרים ופנו לביתם. .... על הבמה נשארן רק שניים, הלא המה: הגאון מוילנא ובעל "שאגת אריה", שהתחילו מיד להתפלפל בשקלא-וטרין, מי קודם למי במצוה זו של מלחמה באויב... וכשהגיעו הדברים לאזני רבי חיים, נענה והגיב:

צדקו השחקנים, אבל שכחו להוסיף, כי דוקא שני הזקנים הללו ניצחו במערכה....

אלול והימים הנוראים

מאמר חרדת הדין – עצם הרפואה

בחולי הגוף מי שהוא חולה גדול והרופאים יכבידו לבב הקרובים, מצוי לפעמים שיסתירו מהחולה את מצבו, למען לא ירך לבבו ולא יפחד. וכ"ז הוא כשהחולה עוסק ברפואה, אבל לפעמים כשהחולה הוא עצל ואינו רוצה לעסוק ברפואות ההכרח הוא לגלות לו את מצבו למען יתן אל לבו.

כן בחולי הנפש, מי שהוא עוסק ברפואות הנפש, לפעמים טוב יותר מבלי להכביד לבו להראות לו גודל מחלתו, ולפעמים כשהוא אינו עוסק כלל ברפואות הנפש, מההכרח הוא להכביד את לבו לגלות לו את מצבו, והנה בימים הראשונים בהגיע ר"ח אלול עשה רושם על כל איש והי' ניכר על כל אחד כי הוא משנה דרכו לטוב, ע"כ אולי לא היה כדאי לפרט לעם את המצב הנורא של יום הדין, אולם בעוה"ר אשר המצב הרוחני הוא במדרגה שפלה מאד, ר"ח אלול אינו ניכר כלל על פני איש, ההכרח לבאר את המצב הנורא ויחיה מה.

לפעמים מצד אחד נחוץ מאד להודיע להחולה מצבו, כדומה, אם הרופאים יאמרו כן אך רפואה אחת יש להחולה – להבעיתו ולהפחידו, וכעובדא (חולין נ"ו) דההוא טייעא דשחט לבנו באחוזת עינים כדי שיכנסו מעיו ע"ש. בזה בודאי יגידו להחולה מצבו – למען יירא ויפחד – וזאת תהיה רפואתו באמת.

והנה מ"ע של יראה כולל הן יראת העונש הן יראת הרוממות – כל דבר שהשכל נותן לירא בפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכן הפחד מיום הדין, זהו עצמם היראה, וזהו גם סגולת השופר – להחריד הלב! מלבד מה שהיראה מביאה לידי תשובה, הנה עצם הדבר הוא יראת ה'.

זהו מה שאמרו תקעו וכו' כדי שאזכור לכם עקידה וכו', כי בהעקידה הצטיין אאע"ה ביראת ד', כמ"ש עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה וכו', וכשהאדם יחד ע"י קול השופר מיום הדין, זה עצם יראת ד', ויראה זו מביאה לזכור העקידה כנ"ל.

ומאחר אשר הפחד מיוה"ד זהו עצם הרפואה, ממילא ההכרח להרחיב הדיבור בפחד, כי זהו גופא הרפואה – לזכות לצאת בדימוס ביוה"ד, עמוס בכל טוב.

(מכבי אור קלג)

הליכות והלכות

דיני השמעת קול בשבת

אסרו חז"ל להשמיע קול בכלי זמר בשבת. וטעם נתנו לדבר שמא יתקלקל הכלי זמר

ויבוא לתקנו בשבת. מטעם זה אסרו על כל דבר המשמיע קול בשעת שירה, כגון משרוקית, חליל, תוף וכיו"ב. מטעם זה גם כן אין להשמיע קול לתינוק ע"י פעמון או משחק המשמיע קולות או ניגונים. אולם לילד העושה כן, רק למשחק והוא קטן ולא הגיע עדיין לגיל מצוות, יש להתיר לו.

לפי מנהג ספרד מותר להשתמש במדפק דלת (לולאת הברזל) וכן מותר לפתוח דלת אפילו אם משמיע קול פעמון לא חשמלי בפתיחתה, כיוון שאין כוונתו לשיר או לצליל הבוקע מכך.

דין שעון מעורר בשבת: אם השעון חשמלי או אלקטרוני אין לגעת בו בשבת ואין להדליקו ואף אין לכבותו, היות שצלצולו או כיבוי מעידים על סגירת או פתיחת המעגל החשמלי האסור בשבת אלא אם כן הוא מצלצל ונכבה מעצמו בלי מגע יד אדם.

שעון מעורר קפיצי, אם הוא מכוון (מלא) מותר לפתוח את ניצרת הפעמון בכדי שיצלצל וכן מותר לכבות בזמן הצלצול, שזה רק גרם השמעת קול. מנהג ספרד שאפשר לכוון (למלא) שעון מעורר קפיצי בשבת.

אין להשמיע קול בשבת, אף בלא כלי המיוחד לכך, לפי קצב או על פי שיר מסוים. לפיכך אסור לדפוק על השולחן לפי קצב השיר לא ביד ולא בכלי ואפילו אין למחוא כפים בדרך רגילה, אלא רק בדרך שינוי כגון יד מוחא על גב היד השניה או בכל צורת שינוי אחרת. כמו כן אין להכות אצבע באגודל אם משמיע על ידי כך קול כלשהו. שריקה בשבת מותרת גם בדרך שיר, (אם אינו משתמש באצבעותיו על מנת לעשות כן). מותר למחוא כפים או אף לדפוק אם לא למטרת שירה, לשם השתקת הקהל למשל, כיון שאין נוהג כך בעת שירתו.

ביום שמחת תורה מותר למחוא כפים מכיוון שנעשה לצורך כבוד התורה, יש שהתירו גם לצורך שמחת חתן וכלה, והמקיל יש לו על מי שיסמוך. אולם לא

בשבת קודם החתונה, אלא רק בשבת של שבע הברכות. (אור לציון).

ראוי לציון שכל הכלים האסורים בשימוש מחמת איסור זה, כגון משרוקית ושאר כלי ניגנה נחשבים למוקצה ואסור לטלטלם בשבת!

מעשה חכמים

מדוע מהירותו של כל מטוס היא הרבה יותר גדולה מאשר זו של רכבת מהירה?

המשגיח הגר"ש וולבה זצ"ל שיגר מכתב לאחד מידידיו, והוא מדגיש בפתח האיגרת שהדברים נכתבים בהיותו במטוס בדרכו מציריך שבשוויץ למדינה אחרת באירופה.

בין הדברים הוא מציין שבעת הטיסה היה לו פנאי להתבונן בדבר פלא, הנה אני עכשיו נמצא במטוס, בגומא מרחקים גדולים במהירות רבה עד מאוד. והרי יש גם רכבות הנקראות 'רכבות מהירות', ובכל זאת אין כל השוואה בין מהירותו של המטוס ליכולת מהירותה של הרכבת, גם זו המהירה ביותר. מדוע?

Time Out for Values

E-mail info@tovnet.com

FOR THE FURTHERANCE OF JEWISH AWARENESS WORLDWIDE

16 Dolson Rd * Monsey * N.Y. * 10952 * TEL(845)352-7474 * FAX(845)352-7517

MONSEY	QUEENS	BROOKLYN	STATEN ISLAND	MIAMI	ISRAEL	ISRAEL	MEXICO
ישיבה וכולל 11 Calvert Drive משרד ראשי 16 Dolson Road T. 845-352-7474 F. 845-352-7517	בית מדרש וכולל בקר וערב 68-58 147 St. Flushing T: 718-263-6655 F: 718-268-4739	1950 E. 7 St.	בית מדרש וכולל בקר וערב 5 Oakville Street 718-761-9913	שיעורים והרצאות 305-502-3876	בית מדרש וכולל "לקח טוב" רח' שאול המלך 40 סנהדריה 02-586-7469 לאברכים תלמידי הכמרים מוסלגים ירושלים	בחסות ביהכ"נ "היכל אליהו" 972-3-504-4276	כולל ישיבה ומדרשה לנשים Tecamachalco Mexico City T. 525-55589-8756 F. 525-55589-9101

המעוניינים לזכות ביום לימוד או יותר בכלל וישיבת לקח טוב

הלומדים בעמל וביגיעה ובחתימה עצומה לרפואה, להצלחה, לפרנסה טובה, ולזרע של קיימא, לזיווג הנון, לחזרה בתשובה, לעילוי נשמה, לא לפנות בהקדם למשרד האגודה עם שמותם ושם אימם. תזכו למצוות. 845.352.7474

לא יאומן עם איזו גחלת קטנה אפשר להצית אל ליבו של יהודי...

הסכת ושמע (כו, ט)

בדור כשלנו, שבו האוזניים כרויות, והכל רוצים לשמוע דברי חיזוק, יש להשמיע את דבר ה' לכל יהודי ויהודי, גם כזה הנראה רחוק, ושלאכאורה אין סיכוי שיחזור למוטב. הגאון רבי שמחה קוק סיפר לנו שאחד מגדולי הרבנים באירופה סיפר לו שלפני יום הכיפורים נסע פעם ברכבת והתיישב לצידו של יהודי אחד, שהצהיר על עצמו כמי שאינו מקיים שום מצוה... 'ואם הינך חושב שלפחות ביום הכיפורים אני צם, אינך אלא טועה'...

הרב ההוא דיבר אל ליבו, וניסה להשפיע עליו במלים היוצאות מן הלב, וכשראה שליבו של היהודי היושב לצידו, לב של אבן הוא, הציע לו שבערב יום הכיפורים לפחות יקדים את סעודת הערב שלו שעה אחת לפני כניסת הצום...

לא שחשבתי שבכך אני גורם לו להרהר בתשובה, אמר הרב להגרי"ש קוק, אבל רציתי להביאו לידי הרגשה שגם הוא עושה משהו לקראת יום הדין...

הרהורי תשובה גמורים

גם ליבקשה צנועה שכזו לא נענה האיש בקלות. הוא סירב בתחילה לשמוע וממש אטם את אוזניו. אבל הרב לא התנאש. המשיך והמשיך לדבר אל ליבו, כדבר איש אל אחיו.

רק לאחר הפצרות מרובות, ניאות הפוקר ההוא לאכול שעה אחת לפני כניסת הצום, אולם ברדתו מן הרכבת עוד הספיק לצעוק אל הרב ולומר לו שבכל זאת הוא לא יעשה כפי שהציע היות והילדים שלו יצחקו עליו... עברו שנים רבות, והשניים נפגשו שנית.

הרי גם הרכבת היא כלי-נסיעה מהיר, והראיה שהיא ניקראת 'רכבת מהירה', ומדוע אפוא היא אינה מצליחה להדביק את מהירותו של המטוס, גם אם לא יהיה זה המטוס המשוכלל ביותר?

מגבלות החומר

ותירץ המשגיח, שהסיבה לכך היא שהרכבת לא התרוממה מעל הארץ... פסי הרכבת נסללים על האדמה, ואילו נתיבי התעופה של כל המטוסים הם באוויר, ורק מי שמתרומם מעל הארץ יש בידו להסיר את כל המגבלות ולהאיץ ולהגביר את מהירותו.

מי שנמצא עדיין על הארץ, ציון המשגיח במכתבו, נתון תחת מגבלות החומר, וגם אם יעשה כל מה שביכולתו וימצא את כל כישוריו וכוחותיו, לא יגיע לדרגתו של מי שהמריא, של מי שעושה את דרכו באוויר. בודאי שהמשגיח לא התכוון בדבריו אלה להורות לשומעי-לקחו שלא יצעדו על הארץ, אלא יתעופפו באוויר... כל דברי ההדרכה שלו, לכל מי שבא עימו במגע במשך עשרות השנים שהרביץ תורה ומוסר בעם ישראל, נסבו תמיד על העיקרון שאסור לפסוח ולקפץ על שלבים, ושעבודת-השם צריכה להיעשות שלב אחר שלב.

במכתבו הנ"ל דיבר המשגיח על הנקודה אליה צריך לשאוף כל יהודי, על רוס-הפסגות-בבחינת יולדתך עליון - שבו הוא צריך להימצא בכל מה שקשור לרצונו להידבק בבוראו.

כאן הוא צריך לדעת שעליו להתרומם מעל הקרקע, ולהעפיל גבוהה-גבוהה. כי אם יישאר על הקרקע, יקיפו אותו מגבלות שונות ברם, בשלבים מעשיים של העבודה, אין ספק שהדרך היא לצעוד לאט-לאט, ולא לדלג ולוא על שלב אחד.

משהכיר היהודי את הרב ההוא, ניגש אליו בהתרגשות, וסיפר לו שאמנם באותו ערב יום-כפור לא ציית לדברים שנאמרו לו, ואכל בזמנו הקבוע, 'כדי שלא יצחקו עליו', אבל הדברים חלחלו אל תוך ליבו, ונתנו את השפעתם כעבור שנה תמימה. ביום הכיפורים הבא הוא החליט כבר לצום חצי יום...

וכיון שהתחיל במצוה ונגע בקצה, השפיעה עליו קדושת המצוה וקדושת היום עוד ועוד, עד שלבסוף לא מלאו ליבו להפסיק את הצום באמצע היום, והמשיך לצום עד לסיומה של תפילת נעילה ככל בית ישראל.

לאחר יום הכיפורים ההוא, נכנסו בליבו הרהורי תשובה גמורים, עד שהחל לקיים מצוות, ויהיום אני בעל תשובה גמור, הכריז. לא יאומן מה אפשר לעשות מיהודי, ועם איזו גחלת קטנה אפשר להצית את ליבו.

(עלנו לשבח עמי קי, קלה)

העלון לעילוי נשמות

יעקב בן מלכה יגן זצוק"ל

ואשתו רחל בת שרה ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה

הילולא דצדיקיא

יום שלישי	יום שני	יום ראשון	יום שבת	יום שישי	יום חמישי	יום רביעי
ז אלול	ו אלול	ה אלול	ד אלול	ג אלול	ב אלול	א אלול
רבי אליהו חיים אביו של הבן איש חי שקיעה 7:47	רבי יום טוב ליפמן הלר בעל התוספות יום טוב רבי יחזקאל ב"ר יעקב חיים סרנא ר"צ הברון י"ם	רבי דוד שלמה צבי בידרמן מלעלו"ב	רבי מאיר שמחה הכהן מח"ס אור שמח משך חכמה רבי אליהו קרמר דיין בלטיא סבו של הנ"א	רבי אליהו מאנאמי תלמיד אור החיים הקדוש		שבעיה ואבמליון רבי דוד הנגיד נבדו של הרמב"ם שקיעה 7:35

זכות הצדיקים תגן עלינו ועל כל ישראל אמין

נא לא לעיין בגליון בעת התפילה